

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

De spiritualibus ministeriis, proximo gratis exhibendis. Thema. Gratis accepistis, gratis date. Matth. 10.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

REGULA XXVII.

De spiritualibus Ministeriis, gratis præstandis.

EXHORTATIO
IN EANDEM.

Declarat pro functionibus spiritualibus non esse acceptanda stipendia.

T H E M A.

Gratis accepistis, gratis date. Matth. 10. 8.

V E L

Meminerint se gratis dare debere, quæ gratis acceperunt.

Reg. 27.

Uo pacto, in Societate nostra minima, secundum Regulam modò dictam, officia spiritualia proximis nostris exhibenda sunt, præclarè nos docet Maria Magdalena, obsequiosissima Christi Domini discipula: quæ, ut in Evangelio S. Marci c. 14. legitur, *Unguentum pretiosum, spiritum* (è nardii spicis, non foliatum, aut è foliis confectum) *super caput Salvatoris effudit.* Idque obsequii genus Christo præstitit, non spe præmii, aut mercedis; sed gratis; ex puro amore amicitia ac benevolentia erga Dominum, unice à se dilectum. Alià sanè mente, quàm Judas, qui avaritiâ stimulatus, & lucra-

more succensus, obmurmurabat, dicens: *Ut quid perditio hæc? Poterat enim vendari trecentis denariis.* Id est, julii Italicis, seu solidis Brabanticis, quorum decem florenum aureum, seu scutum Romanum, aut Ducatonem Hispanicum conficiunt. Qui trecenti denarii, triginta omnino scuta, seu argenteos valent; quos cum hic amisisset, Christum postea vendendo recepit. Longè liberaliore animo, Magdalena, unguentum adedò pretiosum, super caput Salvatoris effudit: atque hoc obsequio eximium suum, erga Christum, amorem demonstravit, Domum totam suavi odoris fragrantia replevit, ac semetipsam magno meritorum cumulo ditavit; tamen Judas avaritiâ excecatus, oggereret: *Ut quid perditio hæc?*

Quo-

Quomodo autem à nobis, pretiosum auxiliorum spiritualium unguentum, liberaliter in Christi fideles effundendum sit; id est, *gratis*, nec stipendia, nec eleemosynas, nec munera admittendo, in presentiarum elucidabimus.

I.
Regule
hujus fun-
damentum.

I. Fundatur hæc obsequiorum spiritualium collatio gratuita, in Evangelio, quemadmodum, ipsismet Regule verbis, sanctus Legislator insinuat: Nam Redemptor noster inter alia præcepta, Matth. 10. 8. Apostolis tradita, hoc, ordine, quartum præscribit: *Gratis accepistis, gratis date*. Tanquam si distinctè ipse exponeret, diceretque: potestatem sanandi ægros, suscitandi mortuos, mundandi leprosos, Demones ejiciendi, Evangelium annuntiandi, administrandi Baptismum cæteraque Sacramenta; aliæque dona & charismata impertiendi, *gratis*, id est, absque labore, merito, aut mercede *accepistis*: igitur ea quoque, sine premio, sine stipendio aut munere, *gratis date*. Geminam hujus præcepti à Christo dati, causam allegat S. Chrysostomus: 1. *Gratis accepistis*: ut noveritis, Apostoli mei, vos potestatem adeò mirandam, non à vobismetipsis; sed munere divino, *gratis*, & absque merito vestro possidere; ut hac ratione, superbia & vana gloria è cordibus vestris eliminetur. 2. *Gratis date*, ut omnis avaritiæ & simoniæ occasio præscindatur, ne scilicet miracula aut Sacramenta, pretio accepto, vendatis. Patrare enim miracula & administrare Sacramenta, res est tantæ excellentiæ ac sublimitatis; ut nullâ industriâ hu-

manâ acquiri valeat; sed solo Deo merito accipienda sit: eò quòd sit divina, adeòque omne pretium longè superet. Quare velle eam pretio æstimare ac vendere; quid est aliud, quàm eam velut profanam indignè tractare, illique & Deo, à quo sanctitatem suam omnem obtinet, vilicatem & iniuriam indignam inferre; & grande simonia ac sacrilegii scelus perpetrare?

Dictum Christi Domini præceptum Apostoli ad amussim servatum, nec alii viri Apostolici oblivioni tradiderunt; eò quòd ad Dei gloriam & animarum salutem faciat quam maxime; neque ab his degenerare nos voluit Sanctus Ignatius; ideoque Reg. 27. Summarii Constitutionum ita sanxit: *Omnes qui sub obedientia sunt Societatis, meminerint se gratis dare debere, quæ gratis acceperunt, nec postulando, nec appetendo stipendium vel eleemosynas ullas, quibus missa, vel confessiones, vel prædicationes, vel quodvis aliud officium, ex in, quæ Societas, juxta nostrum institutum, exercere potest, compensari videatur, ut summo juri cum libertate possit, & proximum adificatione, in divino obsequio prædere.*

II. Laudabilissima hæc Societas, nostræ consuetudo & praxis, jam à condita Societate, primisque ejus incunabulis; originem traxit; nam Anno Domini 1534. Primi Patres nostri, Pauli adhuc studiis occupati, voto se se obstrinxerunt, se nihil unquam, pro Missæ Sacrificio accepturos; licet id honestè & jure suo pollent. Ut videre est in Historia Societatis, p. 1. L. 1. m. 30. Et Venerabilis Pater Petrus Faber, Anno

Anno 1541. Calendis decembris, votum insuper emisit, pro Evangelio, Missa, Concione, Confessione, nihil se accepturum: quia in Germania audierat, feras tragedias, annis superioribus, inter Religiosos, excitaras, ob nominationem Societatis pugiles penè infecti sunt alii. R. Pater Gonsalvus Sylveria Martyr, vovit se nihil pro munere ullius spiritualis functione accepturum, ne quidem stipis nomine, ut referretur in Histor. Soc. p. 2. L. 5, n. 42. Alitè quoque hunc paupertatis amorem imbiberat P. Antonius Araozius, celeberrimus in Hispania Ecclesiastes, cui cum à Concione habità, magna vis pecuniae in futuram sustentationem offerretur, in ea repudianda ita ipsi certandum fuit, ut populus ad strepitum altercantium accurreret, qui tamen cognitâ contentionis causâ, non sine secundâ admurmuratione discessit. Ut recenset Tannerus in vita pag. 138. Quorum illustrium virorum gesta fundantur, & innotunt, tum eximio paupertatis amori, tum Bullæ Julii III. & formæ Institutû ab eo probatæ, quæ eorum fuit, ut Societas charitatis opera, gratis omnino, & pro nullo stipendio exequeretur. Accedit sancti Fundatoris ordinatio, in Examine cap. 1. & cap. 4. ubi ait: *Ne petendo, nec expectando præmium ullum, in presenti & labili vitâ sed eam, quæ unde quæ æterna est, ex summa Dei misericordia semper sperando.* Idem p. 4. & 6. & 7. Constat præscribitur; & in Congregatione generali 2. & 6. declaratur ac stabilicitur. Hæc igitur, tanquam ge-

nuini Societatis filii constanter observemus, ut sic & Regula & Salvatoris iussioni, *Gratis accepistis, gratis date,* exactè respondeamus atque obtemperemus.

III. Causam tertiam, hujus Regulae, in eadem sanctus Pater assignat, dum ait: *Ut Societas possit majori cum libertate in divino servitio procedere.* Causa sanè prægnans & luculenta. Quid enim? Nonne 1. majori libertate cum proximis agimus, & vicissim proximi nobiscum, dum eam de nobis opinionem habent, nos pro ministeriis spiritualibus, compensationem nec querere, nec cupere, nec admittere; veluti ex adverso, opera nostra non tam grata accidunt, cum constat peti aut expectari compensationem? Nonne libertate majori, tam in suggestu quàm tribunali sacro, reos, peccatoresque reprehendimus? Nam munera excœcant, & elingues reddunt, ut sacra pagina loquuntur. 3. Nonne longè purior manet intentio, divinæ gloriæ solius, dum ad eam solam, tanquam ad finem, ad quem conditi sumus, veluti ad stellam polarem Navarchi, irretortis mentis oculis respicimus? 4. Nonne libertate majori fruitur animus, expeditiorque perstat à vinculis cupiditatis lucri temporalis, quibus aliàs, exhomologeses excipiendo, pro concione dicendo, aut cum proximis conversando, facile irretitur? 5. Nonne libertate majori gaudet, & securitate, conscientia Sociorum, quæ aliàs gravari, macularique posset, si fortassis plures eleemosynas aut fundationes, præsertim perpetuas, acceptaret, quàm sacrificiis

E III.
Regule
mouit.

M m m crificiis

crificiis sufficientibus compensare possent? 6. Denique nomine libertate potitur major Societas, suos avocandi, aliisque mittendi, quos alias, ob certas obligationes, certo loco relinquere cogeretur; quod instituto ejus, & libertati repugnat?

Urgens igitur est dicta S. Patris ratio: *Ut majori cum libertate, in servitio divino procedamus, exemplo Redemptoris nostri, qui liberrime cum Sacerdotibus, cum Phariseis, cum Plebeis, omnique hominum genere conversabatur; eo quod nihil compensationis à quoquam peteret, aut desideraret: quemadmodum de ipso Isaias variatus est, c. 55. 1. Omnes scientes venite ad aquas. Venite emite absque argento, & absque ulla commutatione vinum & lac.* Hæc enim liberalitas ac charitas Regem Regum, & Dominum Dominantium Christum decebat; ejusque sectatoribus convenit.

IV.
Regulæ
impulsivum.

IV. Quarta Regulæ præsentis causa à S. Ignatio indicatur, esse, major ædificatio proximorum: *Ut, inquit, cum majori proximorum ædificatione, Societas populi in divino servitio procedere, &* 1. Major sanè, populi ædificatio est, faciliusque eis fides adhibetur, si Verbi Divini Præcones videat, ab omni avaritia, & simonia specie, esse alienissimos, quam si notet eos bursas, & pecunias venari. 2. Major populi ædificatio est, majorique veneratione & admiratione viros Apostolicos prosequitur; si liquidò constet eos opes & terrena omnia despiciere. Verum est enim illud Chilonis apud Laërtium L. 1. *Aurum cotibus exploratur, mentes homi-*

num auro; Num scilicet terrena sunt & lutea; an verò caelestes & terrenis superiores. Et illud Tullii, L. 2. offic. Homines maxime admirantur eum; qui pecuniam non movetur.

Hinc est, quod populus tantæ veneratione & admiratione viros sanctitate illustres soluerit, quos quæ sua sunt non querere; sed omnia caduca pedibus proterere cernebat. Quanto acciebat honor S. Hilarion? Qui, teste Sancto Hieronymo, in vita quam plurimos ægros curaret, nullam admittibat eorum dona, imò nec fragmentum panis, dicens: *Gratis accipis, gratis date.* Et cuidam primariz dignitatis viro, cui nomen Orionus, quem a legione Dæmonum liberarat, argenti, vehementerque instanti, ut munus acciperet, saltem ut in pauperes distribueret; respondit: *Noli contristari, quod facio, in meum, tuumque involutum ago; si enim hæc acceptaveris; & res Deum offendam, & ad te Caedamonum legio revertetur. Quis igitur non perpercit, hanc munerum repudiationem, majoris esse ædificationis, quam eandem acceptationem? Unde S. Augustinus, rectè monet in L. de oper. Monach. c. 28. *Amputetis occasione nupium nundinarum, quibus æstimatione vestra leditur, & infirmis offendiculum ponitur.**

2. Longè major ex eo populi ædificatio provenit; quia absque offendiculo & remora, fides divina, pietas, religio ac Dei cultus amplificatur ac propagatur: quod ipsum agnovit, & verbis disertis proficitur Apostolus, 1. Corinth. 9. inquit; *Nunquid non videtis*

bonis potestatem manducandi & bibendi?
Et à vobis sustentationi necessaria accipiendi? Sed Act. 20. *Argentum & aurum, aut vestem nullius concupivi: quoniam ad ea quæ mihi operantur, ministraverunt manus istæ.* Potuisset Apostolus victum & pecuniam admittere sed noluit, ne ostendiculum poneret Evangelio. Postulat quoque Societas talia admittere, pro doctrina, aliisque muniis, stipendia, sed ad majorem Dei gloriam, populique edificationem noluit.

Potuisse verò Apostolum Paulum ista admittere, pluribus ipse argumentis vincit; quæ & pro Societate militante. Nam I. r. Corinth. 9. v. 5. ait: *Namquid non habemus potestatem mulierem suam circumducendi, sicut & ceteri Apostoli: quæ nos aleret & suis facultatibus sustentaret? Verum propter edificationem noluit: id enim Gentiles, quibus predicabat & quorum erat Apostolus, offendisset, si istamque suspensionem ingenerasset, ut docet S. Ambrosius, & S. Chrysostomus.* 2. Alterum ejus argumentum est hujusmodi: *Qui militat suis stipendiis unquam? & 7. tanquam si diceret: Sicut æquum est, militem alii & vivere ejus stipendiis, cui militat: & vinitorem pasci fructu vineæ suæ, & pastorem lacte gregis sui, quem pascit; ita par est Pastores Ecclesiæ, & Præcones Evangelii vivere de Evangelio: id est, Christianorum sumptibus, & bonis ali.* 3. Tertium argumentum est: *Non alligabis os bovi triturantis, & 9. Ut in Legge Moysis scriptum est: Deut. 25. Cui subdit Apostolus: Namquid de bobus cura est DEO? Quanto magis de hominibus? 4. Argu-*

mentum quartum est: *Qui altari deserviunt, cum altari participant: qui in sacrario operantur, quæ, de sacrario sunt edunt, & 13. Id est, Sacerdotes & Levitæ Legis veteris, servientes altari, ex oblatiis, primitiis ac decimis comedunt. Ita pariter Dominus ordinavit iis, qui Evangelium annuntiant, de Evangelio vivere: nimirum, quando dixit, Lucæ c. 10. *In eadem autem domo manete edentes & bibentes, quæ apud illos sunt: dignus est enim operarius mercede sua.* 5. Quintum denique argumentum desumit ex ipsa rei natura, seu jure, non solum divino & politico, verum etiam naturali, quod dicitur, sicut operario debetur merces; ita & Ministro Ecclesiæ debetur stipendium, non quasi pretium rei sacræ (id enim esset simoniacum, sed tanquam stipendium sustentationis, ut vocant, quo scilicet sustentetur, ut functiones suas sacras, pro populo, ritè obire valeat: quod ex merito S. Chrysostomi ex iustitia debetur.*

Tandem concludit. v. 12. *Si alii potestatis vestri & substantiæ opum participes facti sunt, quare non potius nos? At mox respondet: Sed non sumus usi hæc potestate, cessimus juri nostro: omnia sustentamus, penuriam, laborem, &c. Ne quod ostendiculum demus Evangelio, remoramque animarum conversioni injiciamus. Bonum enim, est mihi magis mori, quam ut gloriam meam quis evacuet, & 15.*

Apostolum hunc, pro modulo suo imitari studet minima Societas nostra; quæ posset pro ministeriis stipendium flagitare, sed cedit Juri suo, majoris libertatis & edificationis gratiâ.

Mmm 2 Eapro-

Et propter S. Ignatius ducentos aureos ab Hieronymo Arcio in sudario obtusos, ut pro ipso agrotato Sacrificia offerenda curaret, acceptare noluit, ut refert Massius L. 3. vitæ c. 9. Et primogenitus eius in spiritu Filii R. P. Petrus Faber nulla munera sibi acceptare voluit; & vas argenteum magni pretii à Cardinali Electore Moguntino recipere recusavit: centum verò aureos, obtusos, quos absque offensâ rejicere nequibat, mox, nihil sibi reservans, in pauperes distribuit. *Tannerus in vita pag. 39.*

Quare, Charissimi, hanc Regulam, suo tempore usui futuram, profundè cordibus nostris imprimamus; nihil

pro stipendio, nihil elemosynæ, speciem compensationis, habentem, unquam admittamus; sed sicut gratis accepimus, ita unguentum hoc pretium gratis in Christi Fideles effundamus. Hâc ratione, meritum nostrum plurimum augebimus; majore libertate in servitio divino procedemus; offendiculum, remorâque fructus spiritualis removebimus; Proximis pauperibus & perfectionis exemplum præbebimus. Nos veros Christi Domini, S. Pauli, Sancti Ignatii, primorumque Patrum imitatores esse demonstrabimus; ac denique Domum totam suavissimum unguenti odore adimplebimus.

REGULA XXVIII. DE CASTITATE.

EXHORTATIO IN EANDEM,

Exponit, Angelicam nobis Castitatem sectandam esse.

THEMA.

Erunt sicut Angeli Dei. Matth. 22. 30.

VEL:

*Enitendo Angelicam Puritatem imitari & corporis
& mentis nostræ munditiâ. Reg. 28.*

Nimas nostras Christo Domino tanquam Sponso caelesti in Castitate desponsatas esse testatur Apostolus 2. Corinth. 11. *Respondi vos uni viro, Virginem castam*

exhibere Christo. Ego tanquam Parnymphus, per Fidem, Baptismum, & Christianismum vos Christo desponsavi; cupioque vos illi in Fide, Spe, Charitate fideles exhibere, nec ad perditionem, infidelitatemque declinare. Eminentior autem ac perfectior est despo-